

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6010

Tarih : 25.06.2024

10/1537

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ile Mardin'in Mazıdağı ilçeleri arasındaki alanda başlayan büyük yangında 15 yurttaşımız yaşamını yitirmiş, yüzlerce yurttaşımız ise yaralanmıştır. Yine yangın nedeniyle hayvanlar zarar görmüş birçok ev yanmış ve maddi zararlar meydana gelmiştir. Yangının başladığı andan itibaren yurttaşlarımız kendi imkanlarıyla yangını söndürmeye çalışmış, ilgili birimlere haber vermiş ancak müdahalenin çok geç ve yetersiz olmasından kaynaklı yangın söndürülememiş ve can kayıpları yaşanmıştır. Yaşanan bu büyük felaketin ardından sorumluluk hissedip istifa eden tek bir kamu görevlisi bulunmazken, iktidar ve iktidarın medya organları birbiriyle çelişen açıklamalar yaparak yangının anız ve örtü yangını olarak çıktığını ve rüzgârın da etkisiyle yayıldığını belirtmiştir. Diyarbakır ve Mardin arasında yaşanan yangının çıkış nedeninin tespiti, ihmallerin ve gerçek sorumluların ortaya çıkarılması ve yurttaşların yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi adına Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ederim.

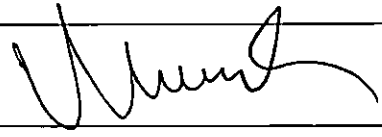
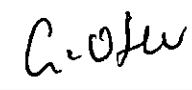
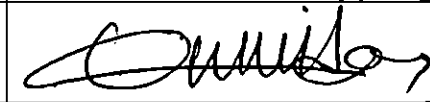
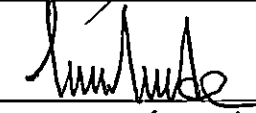
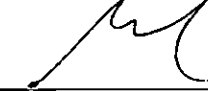
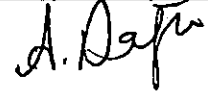
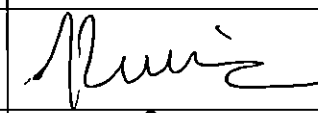
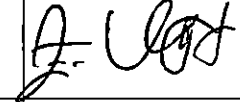
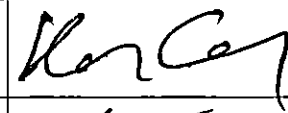
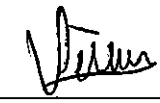
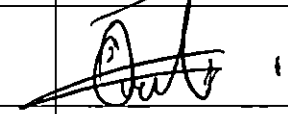
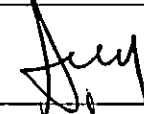
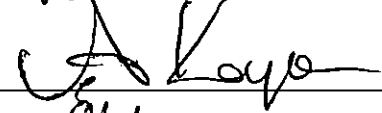
Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ile Mardin'in Mazıdağı ilçeleri arasındaki bölgede başlayan yangın, büyük can ve mal kayıplarına yol açmıştır. Yangının çıkış sebebi ve yangına müdahale sürecindeki gecikmeler hakkında kamuoyunda ciddi soru işaretleri bulunmaktadır. Yangına müdahalede yaşanan gecikmeler ve yetersizlikler, yangının daha geniş bir alana yayılmasına ve can kayıplarının artmasına neden olmuştur. Yangının elektrik tellerindeki kıvılcımlardan çıktığına dair tanık ifadeleri ve Elektrik Mühendisleri Odası'nın tespitleri, yangının çıkış sebebi konusunda yapılan resmî açıklamalarla çelişmektedir. Diyarbakır Valiliği ve Sağlık Bakanlığı yaptıkları açıklamada yangının "anız yakılmasından" kaynaklı olduğunu belirtirken olay yerinde incelemelerde bulunan İçişleri Bakanı Yardımcısı Münir Karaloğlu "yangın şu sebeptendir dediğimiz bir tespitimiz yok" açıklamasında bulundu. Yangının ilk çıktığı ana şahit olan yurttaşlar yangının Tobînî köyü yakınlarında elektrik tellerinde meydana gelen kıvılcımların saçılmasıyla yangının başladığını ve kısa sürede diğer köylere doğru yayılarak Göksu Barajı'na kadar devam ettiğini ifade etmektedirler. Yangının çıkışına tanıklık eden köylüler "Erken müdahale olsaydı bu kadar insan ölmezdi" dedi. Yine yangının çıkışına tanık olan köylüler, yangının anız yakımı kaynaklı olduğu yönündeki açıklamaların gerçeği yansıtmadığını belirtirken, "Yangın elektrik voltajının yüksek gelmesinden kaynaklı çıktı. Neden birden yüksek enerji verdiniz? Maden kesmişsin enerjiyi ne diye açıyorsun? Enerji verilmeyen trafoya birden 500 voltaj verildiği için teller birbirine çarpıp kıvılcımlar çıkardı. Yangın bu şekilde başladı" diye olayı aktardılar. Yangın felaketinde halası ağır yaralanan bir yurttaş ise yangının kesik elektriğin gelmesiyle başladığını belirterek, "Büyük bir rüzgâr geliyordu. Her tarafı duman kaplamıştı. Yangını söndürmek için olay yerine gittiğimizde insanların bir kısmı yanmıştı. Yaralılarımızı hastaneye kaldırdık. Birçok hayvan yangının içinde yanıyordu. Kendi imkânlarımızla yangını söndürmeye çalıştık" dedi. Yetkililerin yangının anız yakılmasından kaynaklandığına iddia ettiğine işaret eden köylüler, "Bu tamamen yalandır. 4,5 köy neredeyse tamamen yanmış. Bu iddialarla insanları birbirine düşürmesinler. Yangın elektrikten kaynaklandı. Kimse anız yakmadı" diye belirttiler. Yangına ilişkin Elektrik Mühendisleri Odası Amed Şubesi ise yangın bölgesinde anız olmadığını ve hatların geçtiği güzergahlarda yangına karşı bir önlem alınmadığını açıkladı. Elektrik Mühendisleri Odası Amed Şubesi yangına yönelik yaptığı incelemelerde, "Yangının çıktığı yerin ekili olduğu, anızın olmadığı görülmüştür. İletim hatlarında birçok noktada eklerin ve liflenmelerin olduğu tespit edilmiştir. Direkteki OG (yüksek gerilim hatlarının, transformatörlerin kondansatörlerin ve anahtarlama cihazlarının aşırı akımlardan korunması için kullanılırlar) sigortalarının yerinde olmadığı, bunun yerine iletkenlerle bypass edildiği ve bu bağlantıların gevşeklikten dolayı arka sebebiyet verebileceği tespiti yapılmıştır. Birçok direkte kırık izolatörlerin olduğu bu durumun atlamalara sebebiyet verebileceği teknik açıdan bir veridir. OG (Orta Gerilim) hatlarda ekili tarım alanlarında ağaç direkleri mevcudiyeti görüldü. Bu ağaç direklerin kullanılması uygun görülmemektedir. Hatların geçtiği güzergahlarda direklerin etrafında yangına karşı bir önlem alınmadığı gözlemlenmiştir. (Direk diplerindeki otların mevcudiyeti vs.) Direk diplerinde süs betonu olmadığı, otların direk dibinde biçilmediği tespiti yapılmıştır. OG hatlarının dibindeki ağaçların atlamaya sebebiyet verebileceği gözlemlenmiştir. İzolatörlerdeki gevşek ve sıkı bağların tekniğine uygun yapılmadığı gözlemlenmiştir. Şebekelerin bakım onarımı yapılmadığı teknik işletme sorumluluğu hizmetlerden yararlanılmadığı gözlemlenmiştir. Parafudr olmayışı aşırı

gerilimlerin oluşmasına dolayısıyla ark oluşumuna sebebiyet vermektedir. (Hat başlarında hat sonlarında ve Trafo girişlerinde mutlaka parafudr kullanılmalıdır)” tespitlerinde bulunmuştur. Ayrıca kamuoyuna yansıyan bilgilere göre 8 Haziran 2023 tarihinde aynı bölgede çıkan yangında tarlaları zarar gören köylülerin şikayetleri sonrasında hazırlanan bilirkişi raporuna göre DEDAŞ yüzde 70 sorumlu çıkmıştır. Yaşanan bu büyük felaketin gerçek sebebi henüz ortaya çıkarılmadan, bilirkişi ve uzmanlar tarafından keşif yapılmadan, yürütülen soruşturma tamamlanmadan yetkililer tarafından yapılan çelişkili açıklamalar kamuoyunda ciddi eleştiri konusu olmuştur. Son olarak Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, X sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, yangında 7 bin 900 dekar tarım alanının yanığı, bunun 6 bin 789 dekarında anız, bin 111 dekarında ise hasadı yapılmamış buğday ekili olduğu, 1 traktör ve 14 sulama tesisinin yandığını, 924 küçükbaş hayvanın telef olduğunu belirtmiştir. Tüm bu nedenlerle 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır’ın Çınar ile Mardin’in Mazıdağı ilçeleri arasındaki bölgede çıkan yangının tüm yönleriyle araştırılması, yangının çıkış nedeninin tespitinin yapılması, ihmallerin ve gerçek sorumluların ortaya çıkarılması ve yurttaşların yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi adına Meclis araştırması açılmasını elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DINDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	